

Uchwała Nr XXX/169/2010
Rady Gminy Latowicz
z dnia 29 stycznia 2010r.

w sprawie uchwalenia „ Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na lata 2009-2032 na terenie Gminy Latowicz”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z póź. zm.) w związku z art. 15 ust. 7a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm.) w wykonaniu Harmonogramu realizacji przedsięwzięć w gospodarce odpadami stanowiącego pkt 8 ppkt 4 Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Latowicz będącego załącznikiem do uchwały Nr XXXIV/210/06 Rady Gminy Latowicz z dnia 12 października 2006 r. w sprawie uchwalenia Planu gospodarki odpadami dla Gminy Latowicz , Rada Gminy Latowicz uchwala co następuje:

§ 1

Uchwala się „ Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na lata 2009 – 2032 na terenie Gminy Latowicz” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

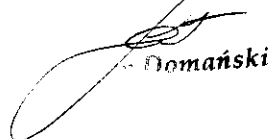
§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Latowicz.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WZMOCNIENIE RADY

Domański

Załącznik

do uchwały Nr XXX/169/2010

Rady Gminy Latowicz

z dnia 29 stycznia 2010 r.

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU
I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
NA LATA 2009-2032
NA TERENIE GMINY LATOWICZ**

Latowicz, czerwiec 2009 r.

Spis treści	Strony
1. Informacje ogólne o azbestie	3-4
2. Zagrożenia	4-4
3. Stan prawny	5-9
4. Podstawa prawna Programu	9-9
5. Cel i zadania Programu	9-10
6. Obowiązki organów gminy wynikające z Krajowego programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terytorium Polski	10-10
7. Postępowanie z wyrobami zawierającymi azbest	11-11
8. Usuwanie wyrobów zawierających azbest	11-16
9. Unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest	16-19
10. Ogólna charakterystyka Gminy Latowicz	20-20
11. Informacje o ilości i stanie wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Latowicz	20-31
12. Harmonogram zadań do realizacji w ramach programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Latowicz	32-33
13. Procedura udzielania dotacji z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (PFOŚiGW), na usuwanie i unieszkodliwianie azbestu i wyrobów zawierających azbest	34-34
14. Zasady udzielania dofinansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie (WFOŚiGW), na usuwanie i unieszkodliwianie azbestu i wyrobów zawierających azbest	35-35
15. Inne źródła finansowania wyrobów zawierających azbest	36-39
16. Podsumowanie i wnioski	40-40
17. Załączniki	41-62

1. Informacje ogólne o azbestie

Azbest jest włóknistym skupieniem minerałów z grupy serpentynów lub amfiboli. Pod względem chemicznym jest uwodnionym krzemianem magnezu, żelaza, wapnia i sodu. Główne odmiany azbestu to:

- chryzotyl – (tzw. azbest biały, głównie stosowany do wyrobów azbestowo-cementowych)
- krokidolit (azbest niebieski, najczęściej wykorzystywany w przemyśle)
- azbest gruerytowy (amozyt, azbest brązowy, bardzo rzadko wykorzystywany w Polsce)
- azbest aktynolitowy
- azbest antofilitowy
- azbest tremolitowy

W celach komercyjnych wykorzystuje się głównie pierwsze trzy odmiany jako element wzmacniający lub jako izolacja termiczna, akustyczna lub elektryczna. Z uwagi na swoje właściwości dźwiękoszczelne, odporność na czynniki chemiczne stosuje się go zarówno w budynkach użytkowych, przemysłowych jak i mieszkalnych. Dzięki swojej wyjątkowej wytrzymałości jest wykorzystywany m.in. w wagonach kolejowych, statkach, samolotach, przy produkcji sprzętu gospodarstwa domowego np. piecyków elektrycznych, suszarek, kuchenek. Na świecie był wykorzystywany w ponad pięciu tysiącach wyrobów, w Polsce w około trzystu. Zawartość azbestu w poszczególnych materiałach jest różna i może zawierać od 1% do 100% tego materiału. Szacuje się, iż na terenie Polski znajduje się ponad piętnaście milionów ton wyrobów zawierających azbest.

Azbest wykorzystywany był przede wszystkim w następujących wyrobach:

- wyroby azbestowo-cementowe (ogniotrwałe, odporne na korozję, gnicie) : płyty faliste, obudowy, płyty warstwowe, rury ciśnieniowe, płyty okładzinowe, płyty elewacyjne, płyty Karo
- wyroby izolacyjne: izolacja kotłów parowych, wymienników ciepła, zbiorników, przewodów rurowych, tkanin ognioodpornych (wata, włókna, sznury, tkaniny, taśmy)

- wyroby uszczelniające: tektury, płyty azbestowo-kauczukowe odporne na podwyższoną temperaturę, szczeliwa plecione
- wyroby cierne: okładziny cierne, taśmy hamulcowe
- wyroby hydroizolacyjne: lepiki asfaltowe, kity uszczelniające, asfalty drogowe uszlachetnione, zaprawy gruntujące, papa dachowa, płytki podłogowe

W chwili obecnej, dzięki postępowi technicznemu oraz badaniom chemicznym większość wyrobów azbestowych posiada swoje zamienniki (erionit, wollastonit, attapulgit, sepiolit). Wyjątek stanowią diafragmy i wały ciągnione służące do produkcji szkła. Jednakże i tutaj azbest może być wykorzystywane wyłącznie do czasu ich zużycia lub do czasu, kiedy będą dostępne substytuty bezazbestowe, w zależności od tego, która okoliczność wystąpi pierwsza.

2. Zagrożenia

Azbest jest materiałem niebezpiecznym wymienionym w wykazie substancji niebezpiecznych stanowiących załącznik do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 września 2005 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. Nr 201, poz. 1674) jako substancja o udokumentowanym działaniu rakotwórczym i stanowiąca poważne zagrożenie zdrowia. Jednakże azbest staje się zagrożeniem wyłącznie wówczas, kiedy jego włókna zostają uwolnione do powietrza. Wdychając powietrze zawierające włókna azbestowe ludzie są narażeni na następujące choroby układu oddechowego: pylica azbestowa, rak płuc, międzybłonniak. Najgroźniejszą chorobą jest rak płuc, który prowadzi do śmierci w 95 % przypadków.

U uwagi na jego szkodliwe działanie na zdrowie i zagrożenie jakie stwarza podjęto działania mające na celu wyeliminowanie tego materiału ze wszystkich obiektów w Polsce do 2032 r. W tym celu m.in. Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej 14 maja 2002 r. przyjęła Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski. Problem azbestu znalazł również odzwierciedlenie w przepisach prawnych.

3. Stan prawny

Jednym z pierwszych i najważniejszych aktów prawnych wydanych w związku z negatywnym wpływem azbestu na ludzi jest ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, ze zmianami). Zgodnie z art. 1 ust. 1 ww. ustawy ustawodawca zakazał wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zarówno azbestu jak i wyrobów zawierających azbest, produkcji wyrobów azbestowych oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi azbest. Ustawa ta stanowi weszła w życie 28 września 1997 r. Z chwilą zakazu produkcji i obrotu azbestu materiałów azbestowych podstawowym problemem stało się jego usunięcie ze środowiska.

Zarówno przedmiotowa ustawa jak i jej przepisy wykonawcze dotyczą również ochrony zdrowia pracowników zatrudnionych przy pracach związanych z azbestem. Pracownikom tym przysługuje szereg świadczeń finansowych jak i specjalna opieka zdrowotna.

Kolejnymi ustawami regulującymi postępowanie z materiałami zawierającymi azbest są:

- ✓ *ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2006 r., Nr 129, poz. 902 z późn. zm.) – zgodnie z art. 1 ustawa określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju.
- ✓ *ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm.) – ustawa ta określa przede wszystkim zasady postępowania z odpadami, w sposób zapewniający jak najlepszą ochronę zdrowia i życia ludzkiego oraz ochronę środowiska. Ustawa określa m.in. obowiązki wytwórców i posiadaczy odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych, jakimi są wyroby azbestowe.
- ✓ *ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych* (Dz. U. Nr 11, poz. 84 z późn. zm.) – zgodnie z art. 1 ustawa ta określa warunki, zakazy lub ograniczenie produkcji, wprowadzania do obrotu lub stosowania substancji i preparatów chemicznych, w celu ochrony przed szkodliwym wpływem tych substancji i preparatów na zdrowie człowieka lub środowisko
- ✓ *ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym materiałów niebezpiecznych* (Dz. U. Nr 199, poz. 1671 z późn. zm.) – ustawa określa zasady przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, wymagania w stosunku do kierowców i innych osób wykonujących czynności związane

z tym przewozem oraz wskazuje organy właściwe do sprawowania nadzoru i kontroli w tych sprawach.

Kolejną grupę przepisów w zakresie postępowania z azbestem i wyrobami zawierającymi azbest stanowią rozporządzenia. Do najistotniejszych należą:

- ✓ *rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U Nr 112, poz. 1206) – dokument ten określa rodzaje odpadów zawierających azbest na liście odpadów niebezpiecznych w następujących grupach i podgrupach z przypisanym kodem klasyfikacyjnym:*

06 07 01 – odpady azbestowe z elektrolizy

06 13 04 – odpady z przetwarzania azbestu

10 11 81 – odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła)

10 13 09 – odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo-azbestowych

15 01 11 – opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie pustymi pojemnikami ciśnieniowymi

16 01 11 – okładziny hamulcowe zawierające azbest

16 02 12 – zużyte urządzenia zawierające azbest

17 06 01 – materiały izolacyjne zawierające azbest

17 06 05 – materiały konstrukcyjne zawierające azbest

- ✓ *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. Nr 122, poz. 1055) – wśród instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie środowiska wymieniane są instalacje do przetwarzania azbestu lub do wytwarzania lub przetwarzania produktów zawierających azbest w przemyśle mineralnym.*
- ✓ *rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 175, poz.*

1439) – Rozporządzenie reguluje zagadnienia dotyczące terminu i formy składania informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, w tym azbestu.

- ✓ *Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. Nr 191, poz. 1595). Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia w sposób nieselektywny mogą być składowane odpady:*

17 06 01 – materiały izolacyjne zawierające azbest

17 06 05 – materiały konstrukcyjne zawierające azbest

- ✓ *rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833 z późn. zm.) – rozporządzenie określa m.in. najwyższe dopuszczalne stężenie w środowisku pracy pyłów zawierających azbest.*
- ✓ *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu i sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. Nr 200, poz. 1858)- rozporządzenie stosuje się do składowisk odpadów, z wyjątkiem składowisk niebezpiecznych, na których składowane są odpady oznaczone kodami: 17 06 01 – materiały izolacyjne zawierające azbest oraz 17 06 05- materiały konstrukcyjne zawierające azbest.*
- ✓ *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 6, poz. 549)-rozporządzenie nie dotyczy odpady oznaczone kodami: 17 06 01 – materiały izolacyjne zawierające azbest oraz 17 06 05- materiały konstrukcyjne zawierające azbest.*
- ✓ *Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystania i przemieszczenia azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876) - rozporządzenie określa m.in. wymagania w zakresie wykorzystania i przemieszczania azbestu lub wyrobów zawierających azbest oraz oznaczenia miejsc ich występowania, wymagania w zakresie wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest, wymagania techniczne, jakie należy spełnić przy*

wykorzystywaniu i przemieszczaniu wyrobów zawierających azbest oraz przy wykorzystywaniu i oczyszczaniu instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest. Ponadto określa sposób inwentaryzowania azbestu lub wyrobów zawierających azbest, w miejscach ich wykorzystywania.

- ✓ *Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649) – rozporządzenie określa obowiązki wykonawcy prac polegających na bezpiecznym użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest, sposoby i warunki bezpiecznego użytkowania oraz usuwania wyrobów zawierających azbest, warunki przygotowania do transportu wyrobów i odpadów zawierających azbest do miejsca ich składowania oraz wymagania jakim powinno odpowiadać oznakowanie wyrobów i odpadów zawierających azbest.*
- ✓ *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573 z późn. zm.). Zgodnie z § 2 pkt 25) sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymagają następujące rodzaje przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko:*
  - wydobywanie azbestu lub instalacje do wytwarzania lub przetwarzania azbestu lub produktów zawierających azbest:
    - a) produktów azbestowo-cementowych w ilości nie niższej niż 200 ton gotowego produktu rocznie,
    - b) materiałów ciernych w ilości nie niższej niż 50 ton gotowego produktu rocznie,
    - c) innych produktów zawierających azbest w ilości nie niższej niż 200 ton rocznie.
- ✓ *Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. z 2005 r., Nr 216, poz. 1824).*
- ✓ *Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 20 września 2007 r. w sprawie wysokości stawek opłat za korzystanie ze środowiska na rok 2008 (M.P. Nr 68, poz. 754). Obwieszczenie to określa jednostkowe stawki opłaty za gazy lub pyły wprowadzone*

do powietrza (w tym azbest) oraz umieszczenie odpadów na składowisku (w tym odpadów o kodach: 06 07 01 – odpady azbestowe z elektrolizy, 06 13 04 – odpady z przetwarzania azbestu, 10 11 81 – odpady zawierające azbest, 10 13 09 – odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo-azbestowych, 15 01 11 – opakowania a metali zawierające niebezpieczne porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego, włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi, 16 01 11 – okładziny hamulcowe zawierające azbest, 16 02 12 – zużyte urządzenia zawierające azbest, 17 06 01 – materiały izolacyjne zawierające azbest i 17 06 05 materiały konstrukcyjne zawierające azbest).

4. Podstawa prawna Programu

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Latowicz na lata 2009-2032 stanowi realizację przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902, ze zmianami), ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251), ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, ze zmianami) oraz Krajowego Programu Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest Stosowanych na Terytorium Polski przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002 r., który wprowadza obowiązek opracowania programu na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

5. Cel i zadania Programu

Podstawowym celem niniejszego Programu jest:

- 1) spowodowanie usunięcia z terenu Gminy Latowicz azbestu oraz wyrobów zawierających azbest do roku 2032;
- 2) spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko;
- 3) stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest stosowanych w Unii Europejskiej.

Natomiast podstawowym zadaniem Programu jest określenie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Latowicz, ustalenie harmonogramu prac przy usuwaniu przedmiotowych wyrobów oraz wskazanie możliwości pozyskania funduszy na usunięcie wyrobów zawierających azbest.

6. Obowiązki organów gminy wynikające z Krajowego programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terytorium Polski

Przy tworzeniu Programu uwzględniono zapisy „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz zapisami zawartymi w krajowym Programie do zadań Wójta należy:

- a) uwzględnianie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w gminnych planach gospodarki odpadami;
- b) współpraca z lokalnymi mediami celem rozpowszechnienia informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest oraz wyroby z azbestem;
- c) przygotowywanie wykazów obiektów zawierających azbest oraz rejonów występującego narażenia na ekspozycję azbestu;
- d) przygotowywanie rocznych sprawozdań finansowych z realizacji zadań „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest”.

Do zadań Rady Gminy należy:

- a) przyjmowanie rocznych sprawozdań finansowych Wójta z realizacji zadań „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest”.

7. Postępowanie z wyrobami zawierającymi azbest

Zgodnie z § 4 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649) właściciel, użytkownik wieczysty lub zarządca nieruchomości, a także obiektu, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, przeprowadza kontrole stanu tych wyrobów w terminach wynikających z oceny stanu tych wyrobów. Od wyników tej kontroli zależy procedura dalszego postępowania:

- pozostawienie wyrobu i zabezpieczenie go w miejscu eksploatacji, w celu wyeliminowania możliwości lub ograniczenia emisji włókien azbestowych do powietrza
- usunięcie wyrobów i zastąpienie ich materiałami nie zawierającymi azbestu.

W przypadku wyrobów zawierających azbest ~~nie zakwalifikowanych do wymiany~~ powinny one zostać zabudowane szczelną przegrodą bez naruszania samego wyrobu lub ich powierzchnia powinna być pokryta szczelną powłoką za pomocą substancji impregnujących, związków cząstki azbestu i uniemożliwiających kruszenie się wyrobu azbestowego.

Należy podkreślić, że prace przy usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów azbestowych powinny być wykonywane przez wykonawców posiadających odpowiednie kwalifikacje.

8. Usuwanie wyrobów zawierających azbest

Zagadnienie to regulują następujące przepisy:

- a) Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, ze zmianami);

- b) Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649);
- c) Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876).

Przystępując do usuwania wyrobów azbestowych należy:

1. Przeprowadzić ewidencję jakościową i ilościową oraz ocenę wyrobów przewidzianych do usunięcia (na drukach stanowiących załączniki nr 2 i 3 do Programu);
2. Przygotowanie i zatwierdzenie planu prac zawierającego; opis zabezpieczenia obiektu prac przed zanieczyszczeniem otoczenia azbestem, harmonogram prac z podaniem ich lokalizacji wraz z określeniem ilości powstających odpadów na poszczególnych etapach prac, informację o środkach zabezpieczających pracowników, sposób zabezpieczenia odpadów, określenie miejsca magazynowania odpadów;
3. Zgłoszenie usunięcia wyrobów azbestowych Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego w Mińsku Mazowieckim - (na drukach stanowiących załączniki nr 1, nr 2 i 3 do Programu). Zgłoszenie to powinno zawierać rodzaj i nazwę wyrobu zawierającego azbest, termin rozpoczęcia i zakończenia prac, adres obiektu, kopię aktualnej oceny stanu wyrobów zawierających azbest, określenie liczby pracowników, którzy będą przebywać w kontakcie z azbestem;
4. Określenie miejsca i częstotliwości monitorowania zawartości włókien azbestu w powietrzu podczas wykonywania prac i po ich zakończeniu.

Prace przy usuwaniu azbestu mogą wykonywać wyłącznie podmioty gospodarcze posiadające stosowne zezwolenie w zakresie wytwarzania odpadów azbestowych tj. decyzje zatwierdzające programy gospodarki odpadami niebezpiecznymi, uzyskane na podstawie art. 19 ustawy z dnia 21 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 88, poz. 587).

Do dnia 30 kwietnia 2009 r. Starosta Miński wydał 48 decyzji zatwierdzających programy gospodarki odpadami niebezpiecznymi firmom uprawnionym

do demontażu pokryć azbestowych tj. wytwarzania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Są to następujące firmy:

1. WOD - PRZEM, ul. Sokola 34, 87-100 Toruń, tel. 0 24 2620835, kom. 0 601 164 800.
2. NESCO POLSKA Sp. z o.o., ul. Kopernika 58, 05-510 Piaseczno, tel. 0 22 7370113, fax. 0 22 7370630, kom. 0 601 324 142.
3. Zakład Remontowo Budowlany Stanisław Karolczak, 94-044 Łódź, ul. Przetajowa 10/56, tel. 0 602 45 52 52, 042 686 67 37.
4. „WALDY”, ul. Kościuszki 42D, 07-300 Ostrów Mazowiecka, tel. 029 746-28-18, 0-602 571 654
5. Zakład Remontowo – Budowlany, Zbigniew Czapski, 05-300 Mińsk Mazowiecki, ul. Budowlana 22, tel. 025 758 62 24, 0 604 204 465
6. WAMIR, ul. Chełmońskiego 9/7, 05-300 Mińsk Mazowiecki, tel. 025 758 54 77, 0504 805 183
7. Przedsiębiorstwo Robót Termoizolacyjnych i Antykorozyjnych TERMOEXPORT, 00-515 Warszawa, ul. Żurawia 24/7, tel. 022 821 34 67, 621 21 97, fax. 621 40 64, 821 41 75.
8. ASMABEL Sp. z o.o., ul. Ciołka 16, 01-443 Warszawa, tel. 022 837 59 57
9. ABBA EKOMED Sp. z o.o., ul. Poznańska 152, 87-100 Toruń, tel. 056 651 44 25, 654-86-70, tel. 654 86 71, 651 36 67, 651 40 08.
10. EKOS Marek Żdanko, 05-070 Sulejówek, ul. Broniewskiego 15, tel. 022 783 14 88
11. ALGADER HOFMAN Sp. z o.o., ul. Wólczyńska 133, 01-919 Warszawa, tel. 022 864 94 97, 864 94 99, 834 75 80, 834 73 53, 864 98 12, tel. kom. 0 603 124 853
12. REMBUD ZREMB Sp. z o.o., ul. Fabryczna 12, 66-400 Gorzów Wielkopolski, tel. 095 728 20 10, 0-95 728 20 12
13. AGA, ul. Ratuszowa 17/19 m 22, 03-451 Warszawa, tel. 022 618 08 37
14. PPHU „EKO MONTER”, ul. Kostrogaj 6, 09-400 Płock, tel. 024 268 38 00
15. AG - COMPLEX Sp. z o.o., ul. Marywilska 44, 03-042 Warszawa, tel. 0 22 814 27 77, 814 08 16.
16. Jarosław Dudek, 05-071 Sulejówek, ul. Tetmajera 37, 022 783 55 80
17. Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowe „EKO-WIS” Lidia Wieczorek, Tomasz Wieczorek, 05-300 Mińsk Mazowiecki, Targówka; ul. Lipowa 15, tel. 025 759 13

85, 0507 114 155

18. P.P.H.U. „GAJAWI” Gabriel Rogut, 93-150 Łódź, ul. Odyńca 24 , tel. 042 688 43 70
19. Zakład Usług Budowlanych Grzegorz Czarnocki, 08-110 Siedlce, Żabokliki 120, tel. 025 631 95 15
20. RAMID Mirosław Bronisław Dec, ul. A. Kowalskiego 1/54, 03-288 Warszawa, tel./fax 022 674 48 58, 509 199 917
21. Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe JUKO, Jerzy Szczukocki, ul. 1-go Maja 25, 97 – 300 Piotrków Trybunalski, tel. 044 649 94 24, fax.044 649 94 23
22. Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe „EKO – SAM” BIS, ul. Bema 84, 05-074 Halinów, 0506 047 290
23. Firma Wielobranżowa WOLT CENTER Grzegorz Lewandowski, 05-411 Stara Biała, Nowa Biała 1a, 024 36 56 392, 0509 770 658
24. Zakład Remontowo Budowlany AMBROŻY Wiesława Śliwińska, Kazimierz Ambroży Sp.j., ul. Meissnera 1/3 lok. 222, 03-982 Warszawa, tel. 0228310764
25. Hydrogeotechnika Sp. z o.o., ul. Ściegiennego 262A, 25-116 Kielce, tel. 041 348 06 60, 041 361 01 59
26. Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe „PLASTIMED – PANORAMA” Sp. z o.o., ul Fabryczna 9, 05 – 084 Leszno, tel. 725 92 66, fax. 725 92 67
27. „BODAR” Kalinowski Dariusz, ul. Srebrna 23, 05-803 Pruszków, tel. 022 759 85 48
28. „WIKI” Firma Handlowo – Usługowa Agnieszka Majda, ul. Sobieszowska 10A, 58-560 Jelenia Góra, tel/fax 022 6685199, 0509668538
29. R&M PLETTAC Sp. z o.o., ul. Kościuszki 19, 63-500 Ostrzeszów, tel. 062 5870100, fax. 062 5861700
30. „ALBEKO” Emilia Sieger Sp.j., Kotowy, 87-510 Skrwilno, tel. 054 2800288
31. Zakład Usług Produkcji i Handlu „ZUPiH”, ul. Moniuszki 85, 06-200 Maków Mazowiecki, tel. 0 606 640 377, 029 717 04 67
32. Przedsiębiorstwo „EL-IN”, Tomasz Walach i Wspólnicy Sp. J., ul. Kościuszki 8, 96-100 Skierniewice, tel. 046 833 27 57, fax. 046 833 25 08
33. Transport – Metalurgia Sp. z o.o., ul. Reymonta 62, 97-500 Radomsko, tel.

044 685 41 35, fax. 044 685 42 90

34. KAN-POL PPH Iwona Łosiewicz, ul. Storczykowa 30, 20-143 Lublin, tel.
0 506 181 850, 081 534 31 15

35. Firma Handlowo – Usługowa „PROJEKT – BUD” Edyta Psut, ul. Podwale 17,
00-252 Warszawa, tel. 0 502 308 504, tel. (022) 831 76 88

36. Adam Wronka „UTIL – EKO” Profesjonalna Utylizacja Sprzętu Komputerowego
i Naprawa, 05-304 Stanisławów, ul. Klonowa 3, tel/fax (025) 757 53 17

37. Buck Recycling Sp. z o.o., ul. Romana Moya 1, 61-371 Poznań, tel. (061) 650 23
01

38. Centrum Gospodarki Odpadami Azbestu u Recyklingu „CARO”, 22-400 Zamość,
ul. Zamoyskiego 51, tel/fax (084) 627 30 13

39. Jan Młot Zakład Remontowo – Budowlany, ul. Śląska 5,
05-300 Mińsk Mazowiecki, tel. 0 602 368 297

40. P.P.H.U. „EKO – MIX”, Konstanty Spurek, ul. Grabiszyńska 163,
50-950 Wrocław, tel. (071) 332 41 61, 0 600 703 713

41. Przedsiębiorstwo Budownictwa Lądowego MJ Sp. z o.o., Reguły, ul. Graniczna 6,
05-816 Michałowice, tel/fax (022) 724 32 39, (022) 724 14 78

42. Sintac – Polska Sp. z o.o., 05-075 Wesola, ul. Armii Krajowej 86, (022) 812 62 54,
(022) 822 76 27, fax. (022) 812 53 29

43. Spółdzielnia Pracy „CHEMA” z Olesina k/Mińska Mazowieckiego, 05-311 Dębe
Wielkie, tel. (025) 757 78 72, fax (025) 758 53 29

44. Stanisław Eliasz „Firma Budowlana”, 05-070 Sulejówek, ul. Krzywa 5,
tel. (022) 783 38 02

45. Usługi Blacharsko Dekarskie, Mariusz Christoph, ul. Szpitalna 17A m 16,
05-300 Mińsk Mazowiecki, tel. 0 606 681 264

46. „WOD –BUD” Przedsiębiorstwo Usług Wodno – Budowlanych Sp. z o.o.,
23-200 Kraśnik, ul. Piłsudskiego 14, tel. (081) 825 26 05, fax. (081) 825 24 76
47. Zakład Remontowo – Budowlany Kazimierz Jakimiak, 08-110 Siedlce,
ul. Kwiatowa 5, tel. (025) 644 29 33
48. Przedsiębiorstwo Projektowo–Wdrożeniowe „AWAT” Sp. z o.o., ul. Kaliskiego 9,
01-476 Warszawa, tel. (022) 683 92 48, (022) 683 91 63.

9. Unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest

Z uwagi na zagrożenie jakie stanowi azbest odpady zawierające tą substancję nie mogą być poddane odzyskowi ani być przetwarzane. Jedyną formą zabezpieczenia wyrobów azbestowych po ich usunięciu jest właściwe składowanie w wyznaczonych i specjalnie przygotowanych miejsc. Tematyka ta została uregulowana w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61, poz. 549).

Na składowisku odpadów azbestowych deponowane są odpady pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej oznaczone kodami:

17 06 01 – materiały izolacyjne zawierające azbest

17 06 05 – materiały konstrukcyjne zawierające azbest.

Zasady składowania odpadów zawierających azbest ustala decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji składowiska odpadów azbestowych.

Do 2005 r. jedyną dopuszczalną formą unieszkodliwiania odpadów było składanie ich w wyznaczonych miejscach i przykrycie gruntem mineralnym w celu całkowitego zabezpieczenia przed kontaktem z powietrzem atmosferycznym. Azbest po złożeniu go i przykryciu ziemią jest nieszkodliwy dla środowiska i ludzi, jednakże pod warunkiem, iż zabezpieczone składowisko nie zostanie naruszone poprzez jakiegokolwiek prace. Natomiast w 2006 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2005 r. w sprawie podziemnych

składowisk odpadów (Dz. U. Nr 110, poz. 935). Dopuszcza ono składowanie odpadów niebezpiecznych, w tym azbestu pod ziemią.

Na terenie Gminy Latowicz jak również na terenie całego Powiatu Mińskiego brak jest składowisk azbestowych.

Odpady zawierające azbest unieszkodliwiane są poprzez składowanie na następujących składowiskach:

woj. dolnośląskie

- Składowisko Odpadów Przemysłowych, Wałbrzych ul. Górnicza 1, zarządzane przez Mo-BRUK Korzenna 214, pow. nowosądecki
- Składowisko Dolnośląskiej Korporacji Ekologicznej w Oławie ul. Polna 1, Dolnośląska Korporacja Ekologiczna Sp. z o.o. Oława ul. 3 Maja 26 /azbest składowany jest po przekształceniu w procesie zestalania pod kodem 19 03 06/

woj. lubelskie

- Składowisko odpadów Niebezpiecznych WOD-BUD Sp. z o.o., ul. Piłsudskiego 12, 23-200 Kraśnik, tel. 0 603 172 750, odpady@azbest.info.pl

woj. lubuskie

- składowisko odpadów w Chróściku, ul. Małyszynska 180 Gorzów Wlkp., zarządzane przez Zakład Utylizacji Odpadów sp. z o.o Gorzów Wlkp. ul. Teatralna 49

woj. łódzkie

- składowisko odpadów przemysłowych w Zgierzu, ul. Miroszewska 54, zarządzane przez EKO-BORUTA sp. z o.o , Zgierz ul. A. Struga 10

woj. małopolskie

- składowisko odpadów niebezpiecznych w Oświęcimiu, ul. Nadwiślańska 46
- składowisko odpadów "za rz. Białą" w Tarnowie, Zakłady Azotowe w Tarnowie-Mościcach S.A. ul. Kwiatkowskiego 8
- składowisko komunalne w Ujkowie Starym pow. olkuski, Zakład Gospodarki Komunalnej BOLESŁAW sp. z o.o. Bolesław, ul. Osadowa

woj. mazowieckie

- składowisko odpadów komunalnych w Rachocinie, Miasto Sierpc ul. Traugutta 32 (tylko magazynowanie odpadów).

woj. podkarpackie

- składowisko odpadów komunalnych w Młynach pow. jarosławski, Zakład Gospodarki Komunalnej Gminy Radymno z/s w Skołoszowie 341

woj. pomorskie

- Zakład Utylizacyjny Gdańsk Szadółki ul. Jabłoniowa 55

woj. śląskie

- składowisko odpadów w Knurowie ul. Szybowa, zarządzane przez PPHU „KOMART” sp. z o.o., Knurów ul. Szpitalna 7
- składowisko odpadów komunalnych w Świętochłowicach, MPGK sp. z o.o. Świętochłowice ul. Łagiewnicka 7641-608
- składowisko odpadów niebezpiecznych i obojętnych w Dąbrowie Górniczej ul. Koksownicza 1, Zakłady Koksownicze "Przyjaźń"

woj. warmińsko-mazurskie

- Zakład Utylizacji Odpadów w Elblągu, ul. Mazurska 42,

woj. wielkopolskie

- składowisko odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne Pasięka gm. Trzemeszno, zarządzane przez Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe "IZOPOL" S.A. Trzemeszno ul. Gnieźnieńska 4
- składowisko odpadów niebezpiecznych w Koninie ul. Sulańska 11
- składowisko odpadów w Goraninie pow. koniński, zarządzane przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami EKOSERWIS s.c. Wołomin ul. Partyzantów 38

woj. zachodnio-pomorskie

- składowisko odpadów w m. Dalsze 36 gm. Myślibórz, zarządzane przez EKO-MYŚL Sp.z o.o. w Myśliborzu, ul. 1-go Maja 19
- składowisko odpadów w Sianowie, zarządzane przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp.z o.o w Koszalinie, ul. Rieczna 14
- składowisko odpadów w Marianowie ul. Jeziorna 15, zarządzane przez Przedsiębiorstwo EKOMAR Spółka z o.o. /azbest składowany jest po przekształceniu w procesie zestalania pod kodem 19 03 06/

Część odpadów azbestowych (najczęściej płyt eternitowych pochodzących z pokryć dachowych) usuwana jest w sposób całkowicie niezorganizowany w miejscach nieprzeznaczonych do tego celu – np. w lasach (tzw. „dzikie wysypiska”). Można sądzić, że odpady te nie trafiają tam od przedsiębiorców posiadających stosowane zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ich zbiórki i transportu, ale od pojedynczych gospodarzy, właścicieli, którzy samodzielnie rozwiązali swój „problem” z azbestem.

10. Ogólna charakterystyka Gminy Latowicz

Gmina Latowicz położona jest w południowo - wschodniej części Mazowsza w powiecie mińskim, na pograniczu dwóch regionów geograficznych: Kotliny Warszawskiej na zachodzie i Wysoczyzny Siedleckiej na wschodzie. Obszar gminy wynosi 114,15 km², ludność - 5681 osób. Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka Mińsk Mazowiecki - Seroczyn. Położenie gminy sprzyja rozwojowi turystyki. W miejscowości Gołęźki występują obszary chronionego krajobrazu w postaci bagien i moczarów. Gmina Latowicz jest gminą wiejską w skład której wchodzi 20 sołectw. W Gminie Latowicz 84% jej powierzchni zajmują użytki rolne, a 9% użytki leśne. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 49,2 mieszk./km². Gmina stanowi 9,8% powierzchni powiatu mińskiego. W Latach 1975-1998 gmina położona była w województwie siedleckim.

11. Informacje o ilości i stanie wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Latowicz

Zgodnie z ustaleniami § 7 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876), mieszkańcy gminy dokonali inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest (na druku stanowiącym załącznik nr 1 i nr 2 do programu), przekazując wyniki inwentaryzacji Wójtowi oraz do bazy azbestowej prowadzonej przez Ministerstwo Gospodarki. Dane o ilościach wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Latowicz przedstawia poniższa tabela Nr 1.

Tabela Nr 1. Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest w poszczególnych miejscowościach Gminy Latowicz

Lp.	Nazwa gminy	Ilość w metrach	Uwagi
1.	Borówek	6 772 m ²	plyty faliste i płaskie azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
2.	Budy Wielgoleskie	20 340 m ²	plyty faliste i płaskie azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
3.	Budziska	13 850 m ²	plyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
4.	Chyżyny	22 258 m ²	plyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów

5.	Dąbrówka	6 716 m ²	<p>plyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów</p>
6.	Dębe Małe	26 641 m ²	<p>plyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów</p>
7.	Generałowo	4 378 m ²	<p>plyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów</p>
8.	Gołęźki	8 545 m ²	<p>plyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów</p>
9.	Kamionka	19 315 m ²	<p>plyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów</p>

10.	Latowicz (rejon I) ul. Św. Ducha, ul. Rynek, ul. Senatorska, ul. Ogrodowa	14 466 m ²	płyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
11.	Latowicz (rejon II) Rozstanki, Kulaśnica, Góra, ul. Kościuszki, ul. Grundowa, ul. Kuźniarskiego, ul. Polna, ul. Królowej Bony, ul. Witosa	32 987 m ²	płyty faliste i płaskie azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
12.	Latowicz (rejon III) Wymyśle, Piaski, Osiedle, ul. Mickiewicza, ul. Słowackiego, ul. Konopnickiej, ul. Kochanowskiego	18 960 m ²	płyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
13.	Oleksianka	16 478 m ²	płyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
14.	Redzyńskie	15 005 m ²	płyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
15.	Stawek	7 958 m ²	płyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów

16.	Strachomin	18 933 m ²	plyty faliste i płaskie azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
17.	Transbór	23 710 m ²	plyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
18.	Waliska	19 491 m ²	plyty faliste i płaskie azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
19.	Wężyczyn	26 214 m ²	plyty faliste i płaskie azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
20.	Wielgolas	32 574 m ²	plyty faliste azbestowo – cementowe, pokrycia budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych oraz eternit magazynowany zdjęty z dachów
	Razem:	355 591,00 m²	[4 622,683 Mg]

Tabela Nr 2. Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Latowicz w [Mg/km²]

Ilość wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Latowicz w [Mg]	Powierzchnia Gminy Latowicz [km ²]	Wskaźnik nagromadzenia w [Mg/km ²]
4 622,683	114,15	40,50

Średnia waga 1 m² płyt azbestowo-cementowych wnosi 13 kg.

W celu ustalenia kosztów usunięcia wyrobów zawierających azbest ustalono średni koszt demontażu, transportu i unieszkodliwiania 1 m² wyrobów azbestowych na kwotę 15 - 30 zł - (średni koszt wyliczony na podstawie informacji z kilku firm).

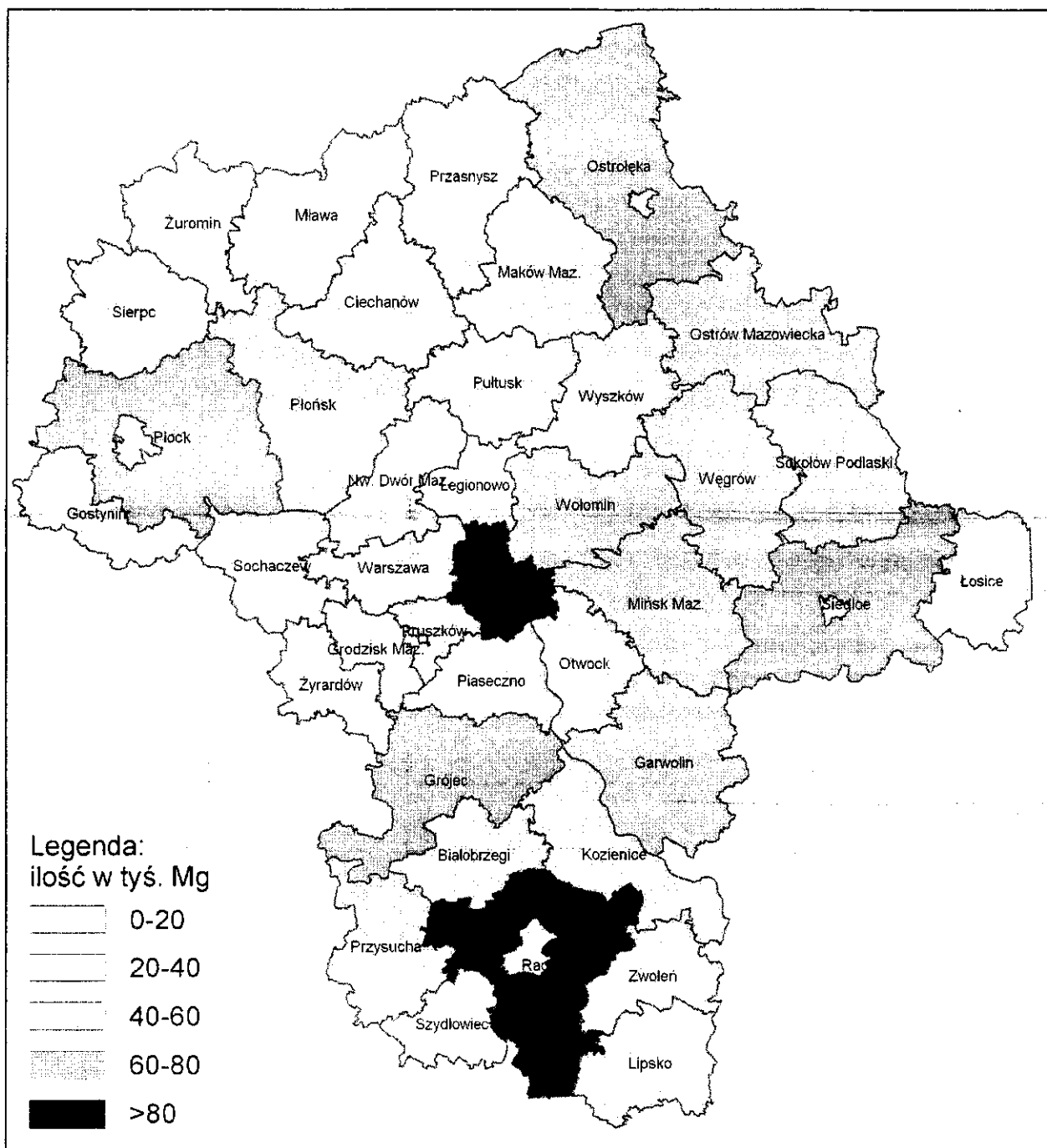
Tab. Nr 3. Ilość i kwota potrzebna na usunięcie wyrobów azbestowych w poszczególnych miejscowościach Gminy Latowicz

Lp.	Nazwa gminy	Ilość w metrach	Koszt usunięcia eternitu [zł]
1.	Borówek	6 772 m ²	169 300,00 zł
2.	Budy Wielgoleskie	20 340 m ²	508 500,00 zł
3.	Budziska	13 850 m ²	346 250,00 zł
4.	Chyżyny	22 258 m ²	556 450,00 zł

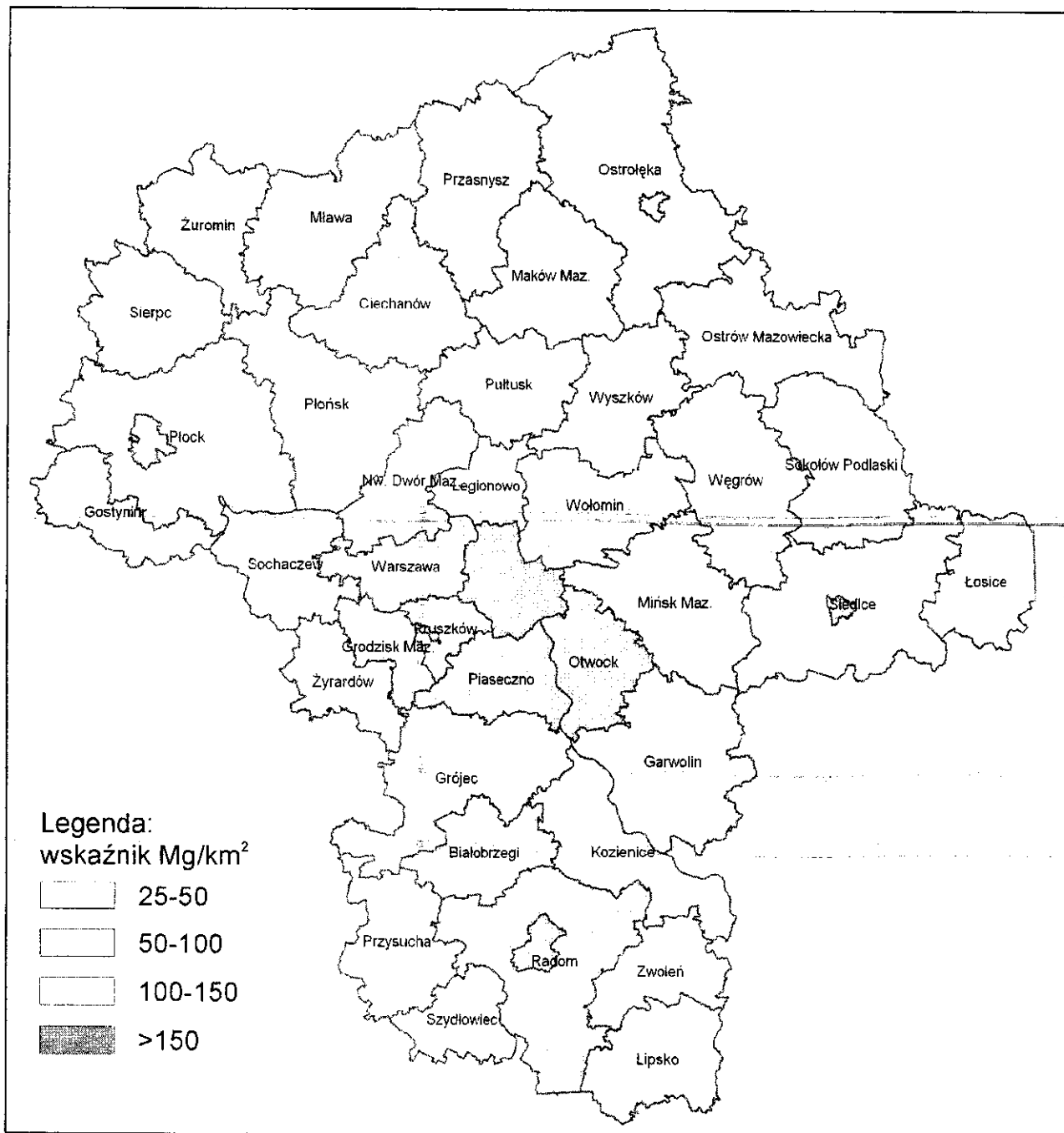
Lp.	Nazwa gminy	Ilość w metrach	Koszt usunięcia eternitu [zł]
5.	Dąbrówka	6 716 m ²	167 900,00 zł
6.	Dębe Małe	26 641 m ²	666 025,00 zł
7.	Generałowo	4 378 m ²	109 450,00 zł
8.	Gołębaki	8 545 m ²	213 625,00 zł
9.	Kamionka	19 315 m ²	482 875,00 zł
10.	Latowicz (rejon I) ul. Św. Ducha, ul. Rynek, ul. Senatorska, ul. Ogrodowa	14 466 m ²	361 650,00 zł
11.	Latowicz (rejon II) Rozstanki, Kulaśnica, Góra, ul. Kościuszki, ul. Grundowa, ul. Kuźniarskiego, ul. Polna, ul. Królowej Bony, ul. Witosa	32 987 m ²	824 675,00 zł
12.	Latowicz (rejon III) Wymyśle, Piaski, Osiedle, ul. Mickiewicza, ul. Słowackiego, ul. Konopnickiej, ul. Kochanowskiego	18 960 m ²	474 000,00 zł
13.	Oleksianka	16 478 m ²	411 950,00 zł

Lp.	Nazwa gminy	Ilość w metrach	Koszt usunięcia eternitu [zł]
14.	Redzyńskie	15 005 m ²	375 125,00 zł
15.	Stawek	7 958 m ²	198 950,00 zł
16.	Strachomin	18 933 m ²	473 325,00 zł
17.	Transbór	23 710 m ²	592 750,00 zł
18.	Waliska	19 491 m ²	487 275,00 zł
19.	Wężyczyn	26 214 m ²	655 350,00 zł
20.	Wielgolas	32 574 m ²	814 350,00 zł
24.	RAZEM:	355 591,00 m²	8 889 775,00 zł

**ILOŚĆ WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
NA TERENIE WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO
W UKŁADZIE POWIATOWYM**

WSKAŹNIK NAGROMADZENIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE POWIATÓW (Mg/km²)

Rysunek 1. Lokalizacja punktów poboru prób do badania zawartości stężeń włókien azbestu w powietrzu atmosferycznym w Województwie Mazowieckim

Źródło: *Sprawozdanie z realizacji tematu: 2/DPO/BR/05 Program naukowy dotyczący zagrożeń populacji Polski związanych z azbestem*; Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera, Zakład Epidemiologii Środowiskowej;

